

UDI har per nå 45 vertsfamilier til vurdering om illeggelse av karantene for brudd på au pair-ordningen.

Foto: Istock

Slik misbruker norske familier au pair-ordningen

UDI har 45 norske vertsfamilier til vurdering om karanteneileggelse.

Kathinka Hartwig

Publisert: 28.03.2016 – 09:19

Oppdatert: 28.03.2016 – 12:33

For snart tre år siden, sommeren 2013, innførte regjeringen en karanteneordning for vertsfamilier som bryter au pair-ordningen.

Vertsfamiliene får ikke lov til å ha au pair i tiden de er ilagt karantene.

- De vanligste bruddene går som oftest på lønn og arbeidstid. Men vi ser hele spekteret nå som vi har en del saker til vurdering, helt fra grove tilfeller som også håndteres av rettssystemet til mer tvilsomme brudd på vilkårene, sier enhetsleder Steinar Rotevatn i visum- og au pairesenheten i Utlendingsdirektoratet (UDI) til DN.

Steinar A. Munch Rotevatn enhetsleder visum- og au pairesenheten. Foto: Øyvind

Elvsborg

AU PAIR-ORDNINGEN I NORGE

- «Au pair» betyr «på like fot». Norge har sluttet seg til Europarådets avtale fra 1969 som fastslår at formålet med ordningen er kulturutveksling.

- Oppholdstillatelsen reguleres av utlendingsloven, og i UDI's rundskriv 2012-015, og gis for maksimalt to år.

- **Ifølge regelverket skal arbeidstiden normalt ikke overstige 5 timer per dag og maksimalt være 30 timer i uken. Det er kun tillatt å ha én au pair om gangen.**

- **Au parens lommepenger/ lønn skal minimum være 5400 norske kroner brutto per måned. I tillegg skal han eller hun få fri kost og losji.**

vært pålagt andre arbeidsoppgaver enn de som var avtalt i kontrakten. Dette karakteriseres som gjentatte brudd.

UDI har per nå 45 vertsfamilier til vurdering om ileggelse av karantene for brudd på au pair-ordningen. Ifjor ila direktoratet syv vertsfamilier karantene.

- Enkelte mener at au pair-ordningen bør være på en måte som passer dem, og ikke slik den er utformet i dag, sier Rotevatn.

Det er ulik bakgrunn for karanteneileggelsene,

og karantenetiden varierer av hensyn til bruddet.

Jobber ekstra og mottar ikke lønn

DN har fått begrenset innsyn i tre «typiske» saker, som illustrerer de vanligste bruddene.

I den første saken, der vertsfamilien har blitt ilagt karantene i fem år, ble det oppdaget brudd i forbindelse med at det ble søkt om fornyelse av oppholdstillatelse for au pairen.

Under individuelle intervjuer oppdaget UDI brudd på flere ulike vilkår for au pair-tillatelsen. Au pairen har fast måttet arbeide for andre enn vertsfamilien og ikke mottatt lommepenger/lønn som avtalt.

Dette karakteriseres som grove brudd.

I tillegg har au pairesenheten ikke hatt norskkurs, manglet fridager, arbeidet langt flere timer enn tillatt og

«Dårlig tilpasset norske familiers behov»

De to andre sakene gjelder vertsfamilier som har blitt ilagt karantene i et år. Dette er ifølge Rotevatn mer vanlig.

I sak nummer to har au paires arbeidet en dag i uken hos en annen familie, og ikke deltatt på norskkurs.

Sak nummer tre dreier seg om en vertsforelder som opplever au pair-ordningen dårlig tilpasset de behov den jevne norske familie har.

Vertsforelderen er særlig kritisk til at ordningen, slik vedkommende ser det, diskriminerer skiftarbeidere, aleneforsørgere eller familier med mange barn, da disse ofte vil trenge bistand på tidspunkter au paires ikke har lov til å arbeide.

«* opplever det som urimelig at nevnte grupper skal måtte jobbe redusert og/eller risikere å slite ut sitt nettverk for å kunne kvalifisere som vertskap til en au pair; * bemerker videre at en dagmamma ikke er aktuelt, da dette både er for dyrt og vanskelig å få til å fungere sett hen til *s arbeidsmønster», heter det.

(er brukt til å anonymisere vertsforelderen)*

- Ser mange saker som bør sendes inn

Juridisk rådgiver Åsa S. Hebnes ved Au Pair Center viser til at de ikke har innsyn i sakene UDI behandler, men at senteret anbefaler mange au paires å rapportere saker til direktoratet.

- Det er ikke alle som tør, fordi de er redde for at de selv har brutt ordningen. Men vi ser absolutt mange saker som bør sendes inn, sier Hebnes til DN.

Hebnes forklarer at flesteparten av norske vertsfamilier vil ha en au pair fordi de trenger hjelp til barnepass og husarbeid. Hun viser også til at senteret erfarer at de fleste av au paires som kommer til Norge, kommer hit hovedsakelig for å tjene penger og arbeide.

- Det skal handle om kulturutveksling, men det er i praksis en arbeidsordning, sier Hebnes.

- Gråsoner

Ifølge Hebnes jobber au paires ofte mer enn kontrakten sier. I noen tilfeller blir au paires ekstra betalt for arbeidet, men i mange tilfeller får de ikke betalt for å jobbe utover det kontrakten tilsier.

- Det er ikke lov for au pairesne å jobbe ekstra. Dersom de har fått ekstra betalt kan det brukes mot dem dersom det oppstår en konflikt, sier Hebnes.

Hun viser til at det er au pairesen som står som det svakeste leddet dersom det oppstår en konflikt mellom vertsfamilien og au pairesen.

- I praksis har vi en arbeidsordning som ikke er beskyttet av arbeidsmiljøloven. Det er en veldig gråsoner, sier hun.

E-læringskurs

Fra februar i år av ble det obligatorisk at minst en av de voksne i alle familier som skal ha en au pair gjennomfører et nettbasert kurs. Dette er et initiativ fra UDI.

- Dette er en måte fra vår side å kommunisere hva som er formålet med au pair ordningen. Det er en måte å gi en innføring av hva det innebærer å ha en au pair, sier Rotevatn.

- Det kan være at det kan bidra til å hindre misbruk, legger han til.

Ifølge Hebnes ved Au Pair Center kan kurset være med på å fremme det opprinnelige formålet med au pair-ordningen.